

قوه قضائیه

ارزیابی کیفیت نظام های قضایی کشورهای اروپایی

۹۶۱۰۰۶۱۵

پژوهشگاه قوه قضائیه

عنوان و نام پدیدآور	ارزیابی کیفیت نظام‌های قضایی کشورهای اروپایی/ تهیه و تدوین کمیسیون اروپا؛ مترجم آزاده عبدالله‌زاده؛ ویراستار احمد مرکز‌المیری؛ [ابه سفارش] پژوهشگاه قوه قضاییه.
مشخصات نشر	تهران: قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۸۳ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۰۵۶-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیب
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه دو گزارش با عناوین "The 2016 justice scoreboard" و "Quality of public administration : A toolbox for practitioners" می‌باشد.
موضوع	آمار قضایی -- اروپا
موضوع	Judicial statistics -- Europe
موضوع	اجرای عدالت -- اروپا
موضوع	Justice, Administration of -- Europe
شناسه افزوده	عبدالله‌زاده، آزاده، ۱۳۶۰ - مترجم
شناسه افزوده	مرکز‌المیری، احمد، ۱۳۵۵ - ویراستار
شناسه افزوده	پژوهشگاه قوه قضاییه
شناسه افزوده	ایران. قوه قضائیه. مرکز مطبوعات و انتشارات
شناسه افزوده	کمیسیون اروپا
شناسه افزوده	European Commission
رده بندی کسره	KJC ۱۳۹۶۱/۴ الف
رده بندی دیویی	۳۶۴/۰۱۳
شماره کتابشناسی ملی	۵۰۰۰۳۵

* این کتاب، متشکل از ترجمه دو کتاب با مشخصات زیر است:

1. The European Commission, "The 2016 EU Justice Scoreboard", Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2016.
2. The European Commission, "Quality of Public Administration- A Toolbox for Practitioners: Theme 6: Strengthening the quality of judicial systems", 2016.

مرکز مطبوعات و انتشارات
قوه قضاییه

وب سایت: www.ijri.ir کد پستی: ۱۹۸۳/۶۶۵۱ تلفکس: ۰۲۱-۲۲۰۹۲۰۶۱

نشانی: بزرگراه چمران - بزرگراه یادگار امام - برج خواجه نصیر - پژوهشگاه قوه قضاییه

عنوان: ارزیابی کیفیت نظام‌های قضایی کشورهای اروپایی

تهیه و تدوین: کمیسیون اروپا

مترجم: دکتر آزاده عبدالله‌زاده

ویراستار: دکتر احمد مرکز‌المیری

ناشر: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۰۵۶-۳

تیراژ و نوبت چاپ: ۵۰۰ نسخه - اول ۱۳۹۷

واحد بازرگانی:

فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران - خیابان حافظ - نبش خیابان سمیه - ساختمان شماره ۳ قوه قضاییه

تلفن: ۰۲۱-۸۸۱۹۹۹۰۴ فکس: ۰۲۱-۸۸۱۹۹۹۱۳

فهرست مطالب

مقدمه مترجم.....	۹
بخش اول: ارتقای کیفیت نظام‌های قضایی (گزارش کمیسیون اروپا در چارچوب	
گزارش‌های مرتبط با ارتقای کیفیت اداره عمومی).....	۱۱
۱. مقدمه.....	۱۳
۲. ارزیابی و بهبود عملکرد.....	۱۹
۲.۱. نظارت و ارزیابی.....	۱۹
۲.۲. مشاوره با راجعین به دادگاه.....	۳۱
۲.۳. حرکت به سمت مدیریت جامع کیفی.....	۳۸
۳. بهبود وضعیت دادرسی به دادگاه‌ها.....	۴۳
۳.۱. شرح رویه دادگاه و تصحیحات.....	۴۳
۳.۲. تضمین دسترسی به آراء رویه‌های قضایی.....	۵۱
۳.۳. افزایش دسترسی به راه‌حل‌های جایگزین: حل اختلاف.....	۵۹
۴. ارتقای نظام‌های قضایی.....	۶۷
۴.۱. بازسازی فرایندها.....	۶۷
۴.۲. حرکت به سمت دادرسی الکترونیکی.....	۷۲
۴.۳. دادگستری فرامرزی.....	۷۸
۵. آموزش و توسعه حرفه‌ای پایدار.....	۸۲
۵.۱. تحلیل نیازهای آموزشی.....	۸۵
۵.۲. برنامه‌ها و سرفصل‌های آموزشی.....	۸۷
۵.۳. روش آموزش.....	۹۲
۵.۴. ابزارهای آموزشی برای اعمال حقوق اتحادیه اروپا.....	۹۵
۵.۵. ارزیابی آموزش.....	۹۶
۶. نتایج، نکات کلیدی، الهام‌بخش برای کارهای آینده.....	۹۹
بخش دوم: رتبه‌بندی قضایی کشورهای عضو اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۶.....	
پیش‌گفتار.....	۱۰۳
۱. مقدمه.....	۱۰۵
۲. تلاش‌های مستمر در اصلاح نظام‌های قضایی.....	۱۰۶
۲.۱. تلاش‌های مستمر در اصلاح نظام‌های قضایی.....	۱۰۹

۱۱۵	نکات کلیدی رتبه‌بندی قضایی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۶
۱۱۵	۳.۱. کارآمدی نظام‌های قضایی
۱۱۵	۳.۱.۱. مدت زمان رسیدگی به پرونده
۱۱۸	۳.۱.۲. نرخ رسیدگی به پرونده
۱۲۲	۳.۱.۳. پرونده‌های معوقه
۱۲۴	۳.۱.۴. کارآمدی در برخی زمینه‌ها
۱۳۰	۳.۱.۵. نگاهی کوتاه بر کارآمدی نظام‌های قضایی
۱۳۲	۳.۲. کیفیت نظام‌های قضایی
۱۳۳	۳.۲.۱. در دسترس بودن
۱۴۴	۳.۲.۲. منابع
۱۵۴	۳.۲.۳. ابزارهای ارزیابی
۱۵۷	۳.۲.۴. استانداردهای کیفی
۱۶۴	۳.۲.۵. نگاهی کوتاه به کیفیت نظام‌های قضایی
۱۶۸	۳.۳. استقلال قضایی
۱۷۳	۳.۳.۱. استقلال ساختاری
۱۸۲	۳.۳.۲. عملکرد شبکه‌های قضایی بر اساس استقلال قضایی
۱۸۴	۳.۳.۳. نگاهی گذرا به استقلال قضایی
۱۸۷	۴. نتیجه‌گیری

مقدمه مترجم

کتاب حاضر، متشکل از ترجمه دو گزارش است که توسط کمیسیون اروپا تدوین و منتشر شده است.

گزارش اول، با عنوان «ارتقای کیفیت نظام‌های قضایی»، در چارچوب گزارش‌های مرتبط با «ارتقای کیفیت اداره عمومی کمیسیون اروپا» تهیه شده است. در سال ۲۰۱۶ به منظور تحقق اهداف مصرح در «برنامه نظام قضایی سال ۲۰۲۰ اروپا»، یعنی تقویت اعتماد، پویایی و رشد اقتصادی، سه مؤلفه کیفیت، استقلال و اثربخشی به عنوان منافع مشترک کشورهای اروپایی معرفی شد. گرچه هر یک از اعضای اروپا، سنت حقوقی و نظام قضایی خاص خود را در حقوق مدنی، جزایی و اداری دارند، اما منافع مشترکی بین اعضای اتحادیه اروپا وجود دارد. در برنامه نظام قضایی ۲۰۱۰ تأکید شده است که کسب کارها و شهروندان، باید اطمینان داشته باشند که در نهایت می‌توانند خسارت خود را به دادگاه، در زمانی معقول، طبق ضابطه‌ای معین و بدون دخالت بیرونی در فرایند دادرسی، چه در کشور خود یا سراسر اروپا، مطالبه کنند.

نظام قضایی کارآمد به تقویت اعتماد متقابل بین اعتماد کشورهای عضو در نظام‌های قضایی یکدیگر، کمک می‌کند. چهار وجه نظام‌های قضایی قدرتمند، یعنی ارزیابی کیفیت و تضمین، دسترسی به دادگاه، ارتقاء و آموزش قضایی و توسعه قضایی، در گزارش «ارتقای کیفیت نظام‌های قضایی» بررسی شده و به پرسش‌های زیر پاسخ داده شده است:

- چگونه می‌توان عملکرد نظام قضایی را با تکیه بر اطلاعات داخلی و خارجی قوه قضاییه، ارزیابی کرده و کیفیت و کارآمدی آن را برای پاسخ به انتظارات شهروندان و مراجعین دیگر، ارتقاء داد؟
- چگونه قوای قضایی، بالاترین حد امکان دسترسی به نظام قضایی در حقوق مدنی، تجاری و حقوق اتحادیه اروپا را به وجود می‌آورند؟
- نظام‌های قضایی چگونه پیشرفت می‌کنند؟ یعنی چگونه فرایند قضایی، به‌ویژه در فضای قضایی اتحادیه اروپا، بهتر، سریع‌تر، کم‌هزینه‌تر و کارآمدتر می‌شود؟
- چگونه قضات، دادستان‌ها، مدیردفتران و دیگر متخصصین حقوقی می‌توانند با توجه به آخرین تحولات قانونگذاری و تغییرات در فضای فعالیت، از طریق آموزش مداوم و توسعه حرفه‌ای، به‌روز بمانند؟

عنوان گزارش دوم مندرج در این کتاب، «رتبه‌بندی قضایی کشورهای عضو اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۶» است. گزارش مذکور برای نخستین بار در سال ۲۰۱۳ تدوین شد. رتبه‌بندی قضایی اتحادیه اروپا، ابزاری اطلاعاتی است که هدف آن، کمک به اتحادیه و کشورهای عضو در رسیدن به

نظام قضایی کارآمد با استفاده از اطلاعات صحیح، عینی و قابل مقایسه در خصوص کیفیت، استقلال و کارآمدی نظام‌های قضایی در همه کشورهای عضو است.

این رتبه‌بندی، نظام قضایی خاصی را ترویج نمی‌کند و به همه کشورهای عضو نگاه یکسان دارد. فرض این مطالعه آن است که سرعت، استقلال، دسترسی مناسب برای افراد و توجه به توان مالی، معیارهایی اساسی برای تشخیص کارآمدی هر نظام قضایی محسوب می‌شوند. گزارش رتبه‌بندی، به شناسایی کاستی‌های بالقوه، و بهبود عملکرد نظام‌های قضایی کمک می‌کند و هدف آن، ارزیابی فرایند عملکرد نظام‌های قضایی در طول زمان و با تمرکز بر دعوای تجاری، مدنی و اداری است.

در تهیه گزارش رتبه‌بندی قضایی، از منابع گوناگونی مانند کمیسیون اروپایی ارزیابی کارآمدی نظام قضایی (CEPEJ)، مدیریت اجرایی کمیسیون اروپا، بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول شبکه قضایی اتحادیه اروپا و همچنین مطالعات میدانی استفاده شده است. بهبود کیفیت، استقلال و کارآمدی نظام‌های قضایی، از سال ۲۰۱۲، اولویت نظام‌نامه سالیانه همکاری‌های اقتصادی نیز بوده است. ه سوای گزارش رتبه‌بندی، در واقع ارزیابی فرایند اصلاحاتی است که در کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای ارتقای کارایی و اثربخشی نظام‌های قضایی در جریان است تا شهروندان و کسب‌وکارها، سود، تاورد و ثمرات آن بهره‌مند شوند.